

Avalent>Kohtuasja algatamine>ELi ja liikmesriikide õigussüsteemid>Kohtukorraldus liikmesriikides

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [es](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

hispaania keel

Swipe to change

Kohtukorraldus liikmesriikides**Hispaania**

Käesolevas osas antakse üldine ülevaade Hispaania kohtusüsteemist.

Kohtukorraldus. Kohtusüsteem.**Kohtute haldamine**

Kaasaegsete kohtusüsteemide seas vastab Hispaania süsteem Mandri-Euroopa õigussüsteemile.

Nimetatud süsteemi peamised omadused on järgmised:

avaliku ja erasektori eraldatus õiguskorras, õiguse jagunemine riigi-, kriminaal-, haldus-, maksu-, tsiviil-, äri-, sotsiaal- ja protsessiõiguseks; seaduste ja kirjutatud õiguse üliluslikkus tsiviilkoodeksis määratud allikate süsteemis, kuhu kuuluvad seadus, tava ja üldised õiguspõhimõtted; kohtute hierarhiline korraldus ja edasikaebamiste süsteemi olemasolu.

Kohtute liigid – lühikirjeldus

Hispaania 1978. aasta põhiseaduses on sätestatud, et Hispaania on demokraatlik sotsiaalne õigusriik, mis peab oma õiguskorra ülimateks väärtusteks vabadust, õiglust, võrdsust ja poliitilist pluralismi.

Põhiseaduse aluseks on Hispaania riigi lahutamatu ühtsus ja kõikide hispaanlaste ühine ja jagamatu kodumaa, ta tunnustab Hispaanias elavate rahvaste ja piirkondade õigust autonoomiale ja nendevahelist solidaarsust ning annab sellele tagatise.

Põhiseaduse VI peatükk on pühendatud kohtuvõimule ja selle paragrahvis 117 on sätestatud, et kohtute korralduse ja toimimise aluseks on jurisdiktsiooni ühtsuse põhimõte.

Hispaania kohtute korraldus tugineb kõigile neile põhimõtetele, millest tulenevalt on üks ühtne üldkohtutest koosnev kohtusüsteem.

Erinevate kohtute vahel on töö jaotatud vastavalt pädevusele – kohtuasi, hagi hind, isik, funktsioon ja territoorium –, kuna erinevate pädevustega erinevate kohtute olemasolu ei ole jurisdiktsiooni ühtsuse põhimõttega vastuolus.

Selleks et kohtuorganit võiks lugeda üldkohtuks, peab see Hispaania 1978. aasta põhiseaduse paragrahvi 122 kohaselt olema reguleeritud kohtuvõimu aluseseadusega.

Tuleb eristada kolme põhiaspekti:

territoriaalne aspekt;

kohtute jagunemine ühe või mitme kohtunikuga kohtuteks;

pädevus.

Territoriaalne aspekt

Vastavalt 1. juuli 1985. aasta aluseseadusele 6/1985, mis käsitleb kohtuvõimu, on riik kohtumõistmise eesmärkidel **territoriaalselt** jagatud linnadeks, ringkondadeks (*partidos*), provintsideks ja autonoomseteks piirkondadeks, kus kohtuvõimu teostavad rahukohtud (*Juzgados de Paz*), esimese astme ja eeluurimise kohtud (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), halduskohtud (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), töökohtud (*Juzgado de lo Social*), vangide heaolu- ja järelevalveküsimustega tegelevad kohtud (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) ja noorsookohtud (*Juzgados de Menores*), provintsi kohtud (*Audiencias Provinciales*) ja autonoomsete piirkondade kõrgema astme kohtud (*Tribunales Superiores de Justicia*). Kogu riigi territooriumil teostavad kohtuvõimu riigikohus (*Audiencia Nacional*), ülemkohus (*Tribunal Supremo*), eeluurimise keskkriminaalkohtud (*Juzgados Centrales de Instrucción*) ja piirkonna halduskohtud (*Juzgados Centrales de lo Contencioso-administrativo*).

Kohtute jagunemine ühe või mitme kohtunikuga kohtuteks

Üks kohtunik on kõikides kohtutes, välja arvatud ülemkohus, riigikohus, autonoomsete piirkondade kõrgema astme kohtud ja provintsi kohtud.

Ülemkohtu koosseisu kuuluvad esimees, osakondade esimehed (*presidentes de sala*) ja seadusega igale osakonnale ette nähtud kõrgema astme kohtunikud (*magistrados*). Ülemkohtul on viis osakonda: tsiviil-, kriminaal-, haldus-, sotsiaalasjade- ja sõjaväeosakond.

Riigikohtu (*Audiencia Nacional*) koosseisu kuuluvad esimees, osakondade esimehed ja seadusega igale osakonnale (apellatsioon-, kriminaal-, haldus- ja sotsiaalasjade osakond) ette nähtud kõrgema astme kohtunikud.

Autonoomsete piirkondade **kõrgema astme kohtud** (*Tribunales Superiores de Justicia*) koosnevad neljast osakonnast (tsiviil-, kriminaal-, haldus- ja sotsiaalasjade osakond). Kohtute koosseisu kuuluvad esimees, kes juhivad ka tsiviil- ja kriminaalosakonda, osakondade esimehed ja seadusega igale osakonnale ette nähtud kõrgema astme kohtunikud.

Provintsi kohtutesse (*Audiencias Provinciales*) kuuluvad esimees ja kaks või enam kõrgema astme kohtunikku. Nad arutavad tsiviil- ja kriminaalasju ning kohus võib olla jaotatud vastavateks osakondadeks.

Kohtuamet

Kohtuvõimu aluseseaduses esitatud määratluse kohaselt on kohtuamet (*Oficina Judicial*) haldusorganisatsioon, kes abistab kohtunikke ja kohtuid nende igapäevases töös.

Kohtuamet loodi selleks, et parandada kohtumenetluste tõhusust, tulemuslikkust ja läbipaistvust, lihtsustada kohtuasjade lahendamist ning soodustada koostööd ja koordineerimist erinevate ametiasutuste vahel. Amet loodi seega vastusena püüdlusele tagada sellise kvaliteetse avaliku teenuse osutamine, mis arvestaks inimeste huvidega, vastaks põhiseaduslikele väärtustele ja lähtuks inimeste tegelikest vajadustest.

Tegemist on uue organisatsioonilise mudeliga, mille raames võetakse kasutusele moodsad juhtimismeetodid, mille aluseks on eri haldusüksuste kombinatsioon: kohtumenetluses otsest abi pakkuvad üksused, mis on sarnased kohtumajadega (*juzgados*), mis abistavad kohtunikke nende ametiülesannete täitmisel, ning ühised menetlustalitused, mille tööd juhivad kohtusekretärid (*Secretarios Judiciales*) ja kus täidetakse kõik tööülesanded ja tehakse kõik otsused, mis ei ole otseselt seotud õigusemõistmisega, nagu dokumentide vastuvõtmine, kohtukutsete esitamine, kohtuotsuste täitmisele pööramine, kohtuvälised menetlused, taotlus menetluse alustamiseks, poolte teavitamine, menetlusega seotud probleemide lahendamine jne.

Ühiseid menetlustalitusi on kolm liiki:

ühine üldtalitus;

ühine kohtuasjade haldamise talitus;

ühine kohtuotsuste täitmisele pööramise talitus.

Uus organisatsiooniline mudel võeti esmakordselt kasutusele 2010. aasta novembris Burgoses ja Murcias. Veebruaris 2011 loodi kohtuametid Cácereses ja Ciudad Realis ning 2011. aasta juunis Leonis, Cuencas ja Méridas. Samuti loodi kõnealune amet 2013. aastal Ceutas ja Melillas. Kohtuametid eksisteerivad kõrvuti varem loodud kohtumajadega (*juzgados* ja *tribunals*), mis asuvad kõikjal Hispaanias.

Kohtute pädevus

Lisaks territoriaalsele aspektile on kohtutel erinev pädevus vastavalt kohtuasjadele, mida nad arutavad, ja selle järgi **jagunevad kohtud neljaks**.

Tsiviilkohtud arutavad asju, mis ei ole selgesõnaliselt määratud mõnele teisele kohtule. Seetõttu võib neid nimetada üldkohtuteks.

Kriminaalkohtud arutavad kriminaalasju. Hispaania õigusele on iseloomulik, et kriminaalkuriteost tulenevat tsiviilhagi võib arutada koos kriminaalasjaga.

Sellisel juhul otsustab kriminaalkohus süüteo või õigusrikkumisega tekitatud kahjude hüvitamise.

Halduskohtud tegelevad riigiasutuste tegevuse õiguspärasuse kontrollimisega ja nende vastu esitatud rahaliste nõuetega.

Töökohtud arutavad sotsiaalõiguse valdkonna küsimusi, nagu töölepingust tulenevad individuaalsed töövaidlused töötaja ja tööandja vahel, kollektiivläbirääkimised, sotsiaalkaitsega seotud kaebused ja riigi vastu esitatud kaebused, kui riik on töösuhet käsitlevate õigusaktide kohaselt vastutav.

Lisaks nimetatud neljale kohtutüübile tegutsevad Hispaanias sõjaväekohtud.

Sõjaväekohtud moodustavad erandi jurisdiktsiooni ühtsuse põhimõttest.

Lisateavet leiate Hispaania üldkohtute lehelt.

Hispaanias ei ole erakorralisi kohtuid, aga nimetatud kohtutüüpide raames on loodud **spetsialiseeritud kohtuid: näiteks naistevastase vägivalda, vangide heaolu- ja järelevalveküsimustega tegelevad kohtud ja noorsookohtud. Need on üldkohtud, aga nad on spetsialiseerunud vastavalt valdkonnale. Lisateavet leiate Hispaania erikohtute teema all.**

Kohtute hierarhia

Hispaanias kehtib kaheastmeline kohtusüsteem, mis määrab kindlaks kohtute hierarhia edasikaebuste süsteemis.

Õiguskord määrab iga kohtuorgani pädevuse, millised on edasikaebamise võimalused ja mis kohtule need tuleb esitada. **Lisateavet leiate Hispaania**

üldkohtute teema all.

Õigusaktide andmebaasid

Kas juurdepääs andmebaasidele on tasuta?

Jah, juurdepääs on tasuta.

Lühike sisukokkuvõte

Õigusaktide andmebaasid. [riigi ametlik väljaanne](#).

Kohtupraktika andmebaasid. [kohtudokumentide keskus](#).

Seonduvad lingid

HISPAANIA KOHTUTE ÜLDNÕUKOGU

Viimati uuendatud: 11/03/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.